

عنوان مقاله:

اثر محیط کشت، نوع ریز نمونه و بنزیل آدنین بر القای رویان بدنی دوگونه ثعلب ایرانی

محل انتشار:

مجله پژوهش های تولید گیاهی، دوره 22، شماره 4 (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 14

نویسندگان:

شیرین مرادی - دانشگاه تهران

شیرین دیانتی دیلمی - دانشگاه تهران

کوروش وحدتی - دانشگاه تهران

مصطفی عرب - عضو هیئت علمی گروه باغبانی پردیس ابوریحان دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

سابقه و هدف: ارکیده های خاکروی مناطق معتدله دسته ی مهمی از ارکیده ها هستند که توانسته اند درسال های اخیر توجه دنیای باغبانی را به خود جلب کنند. ارکیده خربقی معمولی با نام علمی *Epipactis veratrifolia* و ارکیده ثعلب سایه پسند با نام علمی *Dactylorhiza umbrosa* از دسته ارکیده های خاکروی معتدله و نیز از جمله ثعلب های بومی ایران هستند. متأسفانه تکثیر اندک، قیمت بالا و وجود تقاضای علاقمندان در بازار، سبب جمع آوری آن ها از طبیعت شده است. در نتیجه تعداد آن ها کاهش یافته و حتی برخی از گونه ها در معرض انقراض و نابودی می باشند. از سوی دیگر با وجود اینکه پیشرفت هایی برای ریزازدیادی و کشت درون شیشه ای برخی ارکیده ها، نتایج اندکی در مورد ارکیده های خاکروی مناطق معتدله بدست آمده است. رویان زایی بدنی پتانسیل بالایی برای ریزازدیادی در مقیاس وسیع به ویژه برای گیاهان دارای چرخه تولید مثل خاص (همانند ارکیده ها) دارد. هدف این پژوهش بررسی مقدماتی برای انگیزش و جستجوی شرایط بهتر برای القای رویان زایی در این گونه های بومی ریزازدیادی و تکثیر انبوه کلون-های آن ها در سطح وسیع است. مواد و روش ها: در این پژوهش غلظت های صفر و سه میلی گرم در لیتر هورمون بنزیل آدنین در چهار محیط کشت شامل محیط فاست و غلظت های یک دوم، یک چهارم و یک هشتم محیط کشت موراشیگ و اسگوک برای القای رویان بدنی مستقیم دو گونه ارکیده بومی ایران مورد بررسی قرار گرفت. بدین منظور، چهار ریزنمونه مختلف (برگ، ساقه، طوقه و پروتوکورم) از گونه خربقی معمولی و دو ریز نمونه (برگ و طوقه) از گونه ثعلب سایه پسند استفاده شد. یافته ها: نتایج نشان داد که در گونه خربقی معمولی تفاوت معنی داری بین محیط های کشت وجود نداشت، اثر متقابل بین ریزنمونه و هورمون بنزیل آدنین در سطح یک درصد معنی دار بود و ریزنمونه پروتوکورم تیمار شده با هورمون بنزیل آدنین با میانگین تولید ۱۳ رویان در محیط کشت یک چهارم موراشیگ و اسگوک، بیشترین نتیجه را به همراه داشت. در گونه ثعلب سایه پسند تفاوت معنی داری بین محیط کشت ها وجود داشت و محیط کشت فاست و ریز نمونه طوقه بهترین نتیجه (۶۶/۲ رویان در هر ریز نمونه) را به همراه داشتند. همچنین نتایج، تاثیر مثبت سه میلی گرم در لیتر هورمون بنزیل آدنین بر رویان زایی این گونه را نشان دادند. نتیجه گیری کلی: تاثیر مثبت سه میلی گرم در لیتر هورمون بنزیل آدنین در هردو گونه مشاهده شد. بنابراین استفاده از آن برای رویان-زایی و آزمایش اثر غلظت های مختلف آن بر تعداد رویان توصیه می شود. در ارکیده خربقی معمولی محیط های کشت از نظر آماری تفاوت معنی داری نداشتند. در حالی که در گونه ثعلب سایه پسند محیط کشت فاست با سایر تیمار ها تفاوت معنی داری نشان داد. ریزنمونه پروتوکورمی در ارکیده خربقی معمولی و ریزنمونه طوقه (پاهنگ ساقه) در ارکیده ثعلب سایه پسند پربازده ترین ریزنمونه ها شناخته شدند. در هر دو گونه ریزنمونه برگی نتیجه بخش نبود.

کلمات کلیدی:

کلید واژه: محیط کشت درون شیشه ای، پروتوکورم، ارکیده، خربقی معمولی، ثعلب سایه پسند

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

